

Projekt aranżacji zieleni na dziedzińcu DPS Jutrzenka w Zgorzelcu.

„Zielona przestrzeń wytchnienia – ekoterapeutyczny ogród aktywności i spokoju”

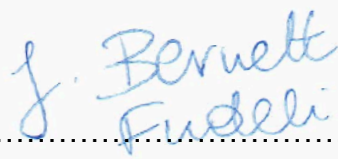
Inwestor: Dom Pomocy Społecznej „Jutrzenka”, ul. Przechodnia 8, 59-900 Zgorzelec, reprezentowany przez: Dyrektora Domu Pomocy Społecznej „Jutrzenka” w Zgorzelcu

Miejsce: Dziedziniec wewnętrzny DPS „Jutrzenka”, część działki nr 103, obręb 0004, (TERYT 022502_1.0004), gmina Zgorzelec.

Data: Grudzień 2025 r.

Wykonawca: Pracownia ogrodowa Joanna Bernatt - Fudali
NIP: 886 286 13 88

Sporządziła: mgr inż. Joanna Bernatt Fudali, Specjalista Kształtowania Terenów Zieleni, tel. 668 60 64 49, joannabernatt@gmail.com oraz
mgr inż. Katarzyna Łatkowska, Inżynier Środowiska, Specjalistka ogrodnictwa ekologicznego, tel.: 883351399, klatkowska16@gmail.com

.....
20.12.2025 data i podpis

I. Opis projektu aranżacji zieleni .

1. Główne założenia.

Zadaniem zaprojektowania objęto 165,55 m² terenu zieleni przy ośrodku DPS Jutrzenka. Powstał szczegółowy plan aranżacji przestrzeni.

W czasie planowania przestrzeni wypoczynkowej trzymano się kilku kluczowych założeń:

- > priorytetem jest zapewnienie Podopiecznym ośrodka funkcji wypoczynku i wspólnego spędzania czasu przez cały rok. Potrzebna jest zadaszona przestrzeń umożliwiająca wygodne spędzanie czasu na zewnątrz przy różnej pogodzie.
- > zaplanować zieleni , która będzie odpowiednio towarzyszyć na co dzień podopiecznym ośrodka Jutrzenka - osobom dorosłym, osobom z niepełnosprawnościami różnego rodzaju oraz Kadrze ośrodka ,
- > stworzyć zielony salon na świeżym powietrzu- miejsce, które umożliwia Podopiecznym, Opiekunom oraz całej społeczności ośrodka przyjemne, relaksujące i rozwijające spędzanie czasu na zewnątrz,
- > zaplanować przestrzeń wspierającą regenerację organizmu i poprawiającą dobrostan osób w niej przebywających. Zaplanować elementy stymulujące , takie jak elementy hortiterapeutyczne oddziałujące na układ nerwowy w różnorodny sposób,
- > zaplanować ogród, w którym zaprojektowane nawierzchnie będą pozwalały na wchłanianie wody opadowej = wspieranie retencji wodnej terenu,
- > zbudować przestrzeń znacząco dekoracyjną, stanowiącą ozdobę zarówno dla Podopiecznych jak i dla Opiekunów oraz gości,
- > stworzyć teren do swobodnej rekreacji i bezpośredniego, bardzo bliskiego i bezpiecznego kontaktu z zielenią na wielu wymiarach - sensoryka: dotyk, zapach, kolory, faktury - w ogrodzie możemy dotykać roślin,
- > zaplanować przestrzeń pozwalającą na wykorzystywanie jej do prowadzenia zajęć terapeutycznych, spotkań, małych przyjęć,
- > przebywanie w ogrodzie pozwala podopiecznym , kadrze i całej społeczności skupionej wokół ośrodka na włączenie się w działania ogrodnicze, sadzenie, pielęgnowanie roślin,
- > zaplanowano estetyczne nasadzenia uwzględniające gatunki odporne, nie sprawiające trudności w uprawie w warunkach obecnych na tym terenie. Zaproponowano rośliny wspierające bioróżnorodność: rośliny miododajne i oferujące pyłek. Naturalistyczny charakter nasadzeń zapewnia dostęp do schronień i pokarmu małym zwierzętom i owadom.

2. Zachowano układ przestrzenny zieleni. Zaprojektowano poprawę funkcjonalności ogrodu.

Zieleniec jest ciekawym obiektem roślinnym zajmującym centralną część placu przy DPS Jutrzenka. Podopieczni spędzają czas przy ławkach i pod pergolami, skąd mogą obserwować otoczenie, a widok opiera się w głównej mierze na istniejących rabatach ozdobnych znajdujących się przy ścianach budynków. Ławeczki ustawione są taki sposób, że obserwacja wnętrza zieleni jest obecnie ograniczona.

Zdecydowałyśmy się na wprowadzenie elementów projektowanych właśnie we wnętrzu centralnego zieleni oraz na doprowadzenie do sytuacji, gdzie możliwe jest wchodzenie do jego wnętrza. Dzięki temu zabiegowi możliwe będzie uzyskanie większej przestrzeni wypoczynkowej. Podopieczni zyskają więcej możliwości wyboru jeśli chodzi o sposób spędzania czasu na zewnątrz, będzie prościej rozdzielać się i spędzać czas zgodnie z upodobaniami, w mniejszych podgrupach. Ważnym aspektem projektowanej zmiany jest dopełnienie aranżacji gęstą, naturalistyczną roślinnością. Naszym celem jest wprowadzenie możliwości bliskiego obcowania z roślinami, obserwowania zieleni, doświadczania regeneracji, relaksacji lub aktywizowania za pomocą kontaktu z przyrodą.

Jak wiadomo z badań naukowych kontakt z zielenią to jeden z kluczowych elementów budowania dobrostanu i zdrowia psychicznego, forma przeciwdziałania depresji. Długofalowe działania hortiterapeutyczne wykorzystuje się na świecie w budowaniu programów wspierających lokalne społeczności, przeciwdziałaniu przemocy i wykluczeniu społecznemu (ogrody społeczne/community gardens, school gardening). Prace ogrodowe i kontakt z roślinami inspirują do ekologicznego działania, dają praktykę ogrodniczą, satysfakcję i sprzyjają współdziałaniu. O funkcjonalności tego wnętrza ogrodowego decyduje dostosowane do potrzeb wyposażenie ogrodu oraz dobrze dobrana zieleń. W związku z ważnymi potrzebami społeczności ośrodka Jutrzenka, dotyczącymi pragnienia wygodnego i nie wykluczającego nikogo spędzania czasu na patio oraz wykorzystania zieleni w celach terapeutycznych, zaproponowałyśmy szereg rozwiązań wspierających funkcje hortiterapeutyczne tej przestrzeni.

Pawilon ogrodowy składa się z dwóch części:

> przeszklona altana o wymiarach 2,8m x 5m

> zintegrowany zadaszony taras altany o wymiarach 2,8m x 4m.

Pawilon zapewnia wygodne funkcjonowanie niewielkiej grupie osób - przewidziane jest 9 miejsc siedzących i 2 stoliki.

Altana wraz z tarasem pozwolą podopiecznym i kadrze na przebywanie wśród zieleni także w niepogodę, przy niższej temperaturze, jesienią i zimą. Dostęp do altany zaplanowano 4 wejściami: północnym, dwoma południowymi oraz poprzez taras i trawnik od strony wschodniej. Takie rozwiązanie ułatwi dostęp użytkownikom docierającym z różnych kierunków do zieleńca oraz ułatwi poruszanie się osobom z utrudnieniami ruchu wewnątrz altany: wchodzenie i wychodzenie. Także osobom poruszającym się na wózkach.

Projektowane rabaty roślinne okalające altanę spełniają kilka funkcji.

- Rola przesłony i dekoracji całorocznej pozwala na przesłanianie i otwieranie widoku na projektowaną altanę. Dzięki temu zabiegowi altana będzie ginąć wśród zieleni, nie będzie przytłaczająca w widoku zieleńca.
- Uzupełnienie podszytu pod roślinnością istniejącą: aby otrzymać pełną dekoracyjność kompozycji na zieleńcu, konieczne jest uzupełnienie istniejących nasadzeń o piętro niskie i średnie na rabatach oraz dopełnienie dekoracyjności kwitnienia przez cały rok.
- Umożliwienie obserwacji kojącej roślinności ma znaczenie hortiterapeutyczne: rabaty będą zmienne w czasie sezonu, w różnych miesiącach kwitnienie przejmą inne grupy roślin, dynamicznie poruszające się trawy ozdobne wprowadzają dużo lekkości na rabatach. Zaproponowałyśmy też umieszczenie ozdobnego poidła dla ptaków na rabacie. Obecność owadów, ptaków i innych małych zwierząt podnosi walory zieleni dla odbiorcy.
- Ciekawy układ rabat pozwala na obserwowanie ich z różnych stron - od wewnątrz - dzięki centralnie przeprowadzonemu trawnikowi tworzącemu oś widokową i przejście w stronę wschodnią; pod innym kątem z ławeczek, z altany, przechodząc przez zieleniec.

Centralny zieleniec kipi od kwitnącej roślinności. Dostęp do zieleni zaplanowano w taki sposób, aby umożliwiał łatwe dostanie się pomiędzy rośliny. Sprzyja to bezpośredniemu kontaktowi z przyrodą. Dodatkowo wprowadzamy tu ponownie możliwość rozwijania sprawczości - spędzenia czasu wolnego na własnych zasadach, w grupach, w samotności, spacerowanie różnymi drogami. W przestrzeni zlokalizowanej tuż przy zachodnim krańcu zieleńca, zaplanowałyśmy zastosowanie donic uprawowych marki Temarko, które mają służyć do samodzielnej uprawy roślin zielonych, warzyw i kwiatów.

II Ochrona istniejącego drzewostanu w czasie prowadzenia budowy ogrodu.

Na mapie zaznaczono obrys koron oraz numerację roślin istniejących. SOD - strefa ochrony drzewa - to strefa oddalona od rzutu korony na odległość 2 m. Istnieje obowiązek chronienia drewna przed wpływem inwestycji na jego części podziemne i nadziemne. W związku z tym w obszarze SOD zabronione jest

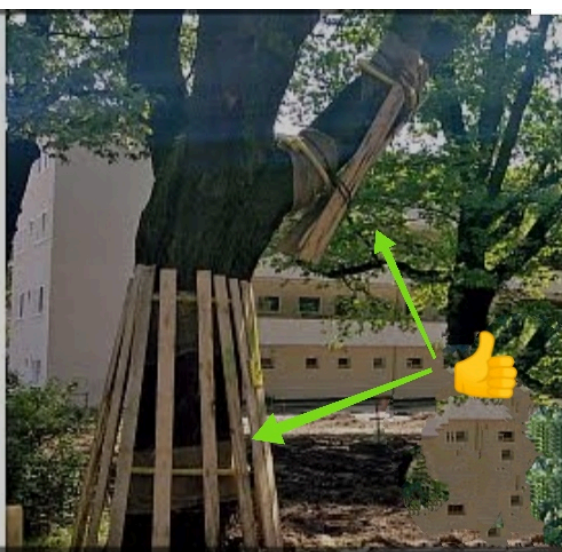
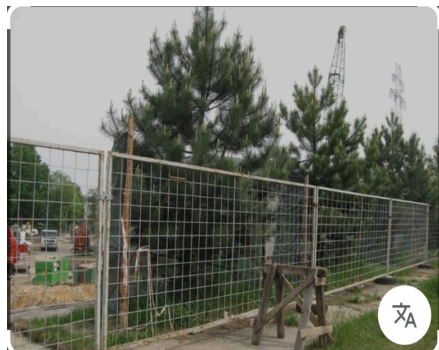
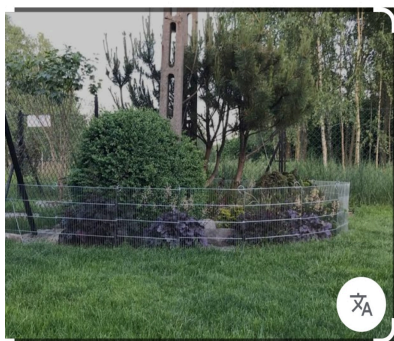
- > składowanie materiałów budowlanych,
 - > prowadzenie prac budowlanych, wykopów,
 - > wylwanie zanieczyszczeń z budowy, składowanie śmieci,
 - > przejazdy maszynami,
 - > zmiana ukształtowania terenu, zmiana poziomów terenu,
 - > parkowanie pojazdów,
- ustawianie wyposażenia budowy.

SOD powinien być odpowiednio zabezpieczony przed ww oddziaływaniami budowy poprzez zastosowanie **barier i etykiet** informacyjnych. Bariery mają wygradzać obszar SOD (nie sam pień).

Źródło: <http://fer.org.pl/wp-content/uploads/2021/09/SODIZ.pdf>

Właściwe sposoby wygradzenia Strefy Ochrony Drzewa SOD na budowie. Przykłady.

Niewłaściwe sposoby ochrony drzew w czasie budowy. Przykłady.

III. Lista czynności wymaganych do prawidłowego zakładania nasadzeń roślinnych i trawnika

Opis czynności zaplanowanych przy zakładaniu zieleni
Opis czynności
1. Sadzenie krzewów i bylin
Rozmieszczenie roślin zgodnie z planem nasadzeń.
Usunięcie darni i chwastów z miejsca sadzenia, przygotowanie podłoża do nasadzeń, niwelacja i równanie terenu.
Sadzenie krzewów, pnączy i bylin z zastosowaniem nawożenia nawozem organicznym i zaprawianiem dołów.
Podlanie i przycięcie posadzonych sadzonek.
Korowanie obsadzonego terenu.

2. Zakładanie trawnika
Wyznaczenie miejsca zgodnie z projektem
Usunięcie darni i chwastów z miejsca sadzenia, przygotowanie podłoża do nasadzeń, niwelacja i równanie terenu.
Wysiew nasion trawy z zastosowaniem nawożenia nawozem organicznym.
Wałowanie
Podlanie trawnika

IV. Projektowane nawierzchnie.

Wytyczne do budowy nawierzchni projektowanych				
Lp.	Element	opis	ilość	jedn.
Nawierzchnie projektowane , wyściółki sypkie, przygotowanie podłoża do nasadzeń.				
1	plac pod altanę	- kostka betonowa Holland szara, grubość 8, format 20x10 cm - obrzeże betonowe szare 8x25 x100	25,28	m2
	chodniki	- kostka betonowa Holland szara, grubość 8, format 20x10 cm - obrzeże betonowe szare 8x25 x100	5,61	m2
2	rabaty ozdobne	- przeleżakowany kompost lub ziemia ogrodowa z kompostem 2,08m3 - zrębka ogrodowa zmielona lub przekompostowana 5,1m3	85,04	m2
3	ziemia do donic	- przeleżakowany kompost lub ziemia ogrodowa z kompostem	0,33	m3
4	trawnik	- przeleżakowany kompost lub ziemia ogrodowa z kompostem	31,64	m2

V. Lista załączników.

1. Rys. 1 Mapa ogólna z inwentaryzacją zieleni
2. Rys. 2 Mapa projektowanych nawierzchni brukowych, mapa ochrony drzew
3. Rys. 3 Rysunek Altana
4. Rys. 4 Plan nasadzeń
5. Lista roślin projektowanych.
6. Wizualizacje do projektu.
7. Arkusz z linkami - proponowane wyposażenie ogrodu.
8. Przedmiar robót
9. Kosztorys inwestorski